



## Remissvar på Kulturutredningen SOU 2009:16

### Sveriges Spelmäns Riksförbund.

Förbundet är organiserat i 25 landskapsförbund med ca 6 600 medlemmar över hela landet.

### Civila samhällets kulturorganisationer

I förslagslistan föreslås att det nya Kulturrådet ska verka för att stärka samarbetet med det civila samhället i regionerna. ”Det civila samhällets organisationer bör beredas möjlighet att delta i dessa dialoger” (Förnyelseprogram:50). De resurser som satsas på det civila samhället mångdubblas genom ideella insatser inom amatörorganisationerna. Självklart bör det civila samhällets organisationer få delta i dialogerna, för att kunna bidra så mycket som möjligt, men också för att kunna diskutera de insatser från det offentliga som bäst skulle stödja det civila samhällets insatser för att därigenom skapa bästa möjliga totalresultat.

Kulturutredningen konstaterar att folkbildningen i landet står för en avgörande del av den statligt finansierade amatörkulturen. Emellertid har sambandet mellan studieförbunden och den övriga kulturpolitiken försvagats de sista decennierna. (Förnyelseprogram:52)

*Vi vill understryka att folkbildningens och kulturpolitikens retorik kring studieförbunden bör jämkas samman med praktiken. Detta bör innebära förändringar i regelverk, så att reglerna är verklighetsanpassade och därmed på ett effektivare sätt kan gynna det lokala kulturarbetet.*

*SSR ser positivt på Kulturutredningens skrivningar om civilsamhället som en öppning mot en större förståelse för amatörkulturen som ett viktigt komplement till det professionella kulturlivet.*

Kulturutredningen menar att samspelet mellan de verksamheter som kulturpolitiken ansvarar för och verksamheter inom andra samhällsområden görs till en kulturpolitisk huvudstrategi. Utgångspunkten bör här vara frågan om hur de perspektiv, kreativa förmågor, kunskaper och insikter som kulturområdets myndigheter, institutioner och aktörer i övrigt besitter, i högre grad kan bidra till samhällsutvecklingen.

Kulturutredningen pekar på nyttan av ideella insatser i samhället men man får inte glömma bort att ett ideellt arbete är frivilligt. Det är fullt möjligt att säga nej, att sluta med omedelbart varsel. Att vilja utnyttja ideella krafter än mer när ekonomin är i gungning är förstäligt men synnerligen riskabelt.



Amatörkultur innebär ofta aktivt utövande till skillnad från kommersiell kultur som många gånger innebär ett passivt mottagande/konsumerande. Amatörkulturens utövande innebär ett mervärde, det ger ökat välbefinnande, ökad självkänsla, socialt sammanhang mm = friskvård. Ur amatörskapet föds idéer och där läggs grunden till framtida försörjningsmöjligheter.

***En tydligare skrivning om att samarbetet mellan Kulturrådet och det civila samhällets organisationer ska stärkas genom dialog.***

***Sveriges Spelmäns Riksförbund, Riksföreningen för Folkmusik och Dans samt Svenska Folkdansringen arbetar sedan ett år tillbaka med en gemensam nationell handlingsplan för folklig musik och dans. Ett ökat stöd till detta arbete innebär att planen snabbare kan bli klar och ge en tydligare grund att stå på i arbetet med stöd till denna del av amatörculturen.***

***SSR yrkar på ett ökat statligt stöd till fler nationella genrecentra för folkmusik och folkdans som idag finns i form av Stallet i Stockholm, Eric Sahlström-institutet i Tobo och Folkmusikens Hus i Rättvik. Dessa centra är livsviktiga för den traditionella musikens och dansens bevarande och utveckling i landet och de har det senaste åren drabbats hårt av sämre ekonomiska förutsättningar. Stödet till genrer som inte fick institutionsfunktioner på 70-talet bör stärkas så att än fler genrecentra kan skapas.***

***Stödet till kultursektorn måste vara långsiktigt och man kan inte utgå ifrån att hela sektorn vilar på enbart ideellt engagemang.***

## **Portföljmodellen**

SSR är skeptiskt till portföljmodellen. Det finns en risk att amatörverksamheten försvinner i den nya portföljmodellen. Återigen viktigt att visa på bredd samt ha en klar och genomarbetad handlingsplan. Det finns en överhängande risk att portföljmodellen kommer att gynna det institutionellt förankrade kulturlivet regionalt, på bekostnad av det kulturskapande som sker med det ideella föreningslivet och det s.k. ”fria musiklivet” som grund. Detta är en farhåga som ställer höga krav på tydliga regler från staten rörande sammansättningen av de regionala förhandlingsgrupperna – deras representativitet. Även genrefrågor behöver därför bevakas i förhandlingarna mellan stat och region.

---

SSR:s KANSLI Org.nr 887500-7893	Besöksadress: Folkmusikens Hus Rättvik Dalagatan 7 795 31 Rättvik	Telefon 0248-797056 Telefax 0248-129 15	E-post ssr@spelmansforbund.org Hemsida www.spelmansforbund.org	Postgiro 35 51 36-3	Bankgiro 5353-2842
------------------------------------	--	--	---	------------------------	-----------------------



***Kulturutredningen lyfter inte fram de centrala organisationernas betydelse för att upprätthålla den infrastruktur som krävs för att utveckla lokal och regional kulturverksamhet byggd på demokratiskt arbete inom organisationerna. Det rimmar illa med utredningens hållning att stärka civilsamhällets betydelse i den nationella kulturpolitiken. Amatörkulturens organisationer är en stark lokal kulturkraft, och bör respekteras och stödjas för att kunna stå oberoende av kommun och region/landsting.***

SSR ställer sig bakom tanken på att överenskommelser förhandlas fram mellan civilsamhällets kulturorganisationer, staten och kommuner/landsting. De flesta organisationer inom amatörkulturen är dock mycket svaga vilket gör att de kan få svårt att delta i förhandlingarna. Samtidigt är det ett villkor för samverkan att civilsamhällets kulturliv kan delta själva. Behovet av att de centrala amatörorganisationerna stärks har tidigare framförts av utredningar som utvärderat folkbildningen. Det första steg som nyligen togs har lett till många positiva förändringar.

***SSR är positivt till ett långsiktigt organisationsstöd. Organisationsstödet bör vara mer långsiktigt – inte som nu som ett årligt stöd. Skulle ge mer stabilitet och möjlighet till långsiktiga satsningar.***

***SSR vill betona betydelsen av att det finns starka centrala organisationer som kan stödja sina medlemmar runt om i landet.***

***Värdesäkra och stärk anslagen till de centrala amatörkulturorganisationerna för att skapa resurser till ett fördjupat engagemang. Dessa centrala organisationer är helt nödvändiga för att ge stöd till medlemmar runt om i landet oberoende av regionala och lokala prioriteringar. Detta är en förutsättning för att upprätthålla och utveckla mångfalden i kulturlivet i hela landet.***

***De pengar som idag är avsedda för centrala amatörkulturorganisationer får inte läggas in i portföljer***

***De medel som går till arrangörsstöd på detta område får inte läggas in i portföljer.***

***SSR anser att det är viktigt med ett fortsatt nationellt ansvar för kulturpolitiken och stöder därför behovet av en nationell plattform för musik.***



*Staten ska stå som garant för mångfalden i kulturlivet. Då måste regionerna beakta alla genrer, annars har man ingen mångfald. Många av de uppgifter som Rikskonserter idag har måste även i framtiden göras från en nationell nivå.*

*SSR stöder tankarna i Kulturutredningen på ett ökat samarbete mellan folkbildningen och kulturen.*

*SSR anser att ökade resurser behövs i kulturlivet och att en mer djupgående utredning om amatörkulturens villkor och behov måste genomföras.*

*Kulturbudgeten är idag på 6-7 miljarder. Det är inte orimligt att begära att av den 100 kr per medborgare anslås för att stödja dessas enskilda kulturutövande.*

*SSR kräver att amatörkulturorganisationer som vår lyfts fram och ges en större plats i diskussionerna kring kulturpolitiken nationellt och regionalt.*

*SSR stödjer RFoDs remissvar och också till stor del det som Amatörkulturens samrådsgrupp Ax framför i sitt remissvar, bl a ändringsförslagen vad gäller de kulturpolitiska målen samt kravet på en utredning kring amatörkulturens villkor.*

2009-05-18

Styrelsen för Sveriges Spelmäns Riksförbund

Margaretha Mattsson  
Ordförande